

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Enchiridion, Sive Manuale Confessariorvm Et
Poenitentivm**

Azpilcueta, Martín de

Antverpiæ, 1625

Index Rervm, Et Verborvm Breviter Collectvs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41661

que antiquo
illum census
et supra etiam
gonia enim
ionem 6. pro
us pro 100.
o 100. quod
uag. Marti-
munes, qua-
sitos ad ra-
nus aliquos
amuis nunc
centum.

INDEX

RERVM, ET VERBO-

RVM BREVITER COLLECTVS.

A

A MOR an dicatur cogere ut timor,
fol. 26. num. 40.

B

B artholomaeus à Caranza laudatus, 34.
num. 71.

Bona omnia sunt communia inter virum,
et uxorem in Lusitania, 35. 63

C

C arolus V. Imperator, et Rex Philip-
pus II. et eorum consiliarij laude ob-
hoc dignissimi, 14. n. 29

C aroli Molinai erroris primus proditor
qui fuit auctor, 6. 10. et 11.

Censuariam rem vendi potius emptori,
quam alijs subdurum, 51. 91. et 92

Censuarius potest pluribus vendere rem
censualem, 65. et 66. 110

Censuarius non tenetur pacto redimen-
dicendum casu, quo partem rei alien-
net, 66. 111

Censuarius an possit obligari in forma
Cameræ, ibid. et 67. 112

Censuarius vendita re censuali libera-
tur, 67. 112

Censuarius detinens rem ut tenetur, ibi-
dem, 114.

Censuarij prælationi ut potest præjudica-
ri, 42. 118

Censuarij prælatio an obicit cognatis, vel
socijs, 72. 123

Censuarij quoquis tempore fit denuntiatio
redemptionis, 74. 126

Census perpetuus licite emitur, quamuis
recenter constituantur, 37. 38. 67

Census redimibilis quot conditiones re-
quirat, 39. 71

Census realis in persona constitui nequit,
nec personalis, nec pignoris, pra-
sertim quoad forum exterius, 40.
73. et 74.

Census realis pro rebus non necessarijs
reipub. permitiosus, 42. 78

Census ut non potest ponis super omnibus
bonis, 49. 86

Census qualis contra formam imponitur
per sententiam, 53. 95

Census per sententiam creatus an pro
parte redimatur, ibid. 96

Census an solius pecunie numerata li-
ceat, 58. 100

Census an vendi possit pluris, vel mino-
ris, quem sit creatus, 64. 107

Census super censu constitui potest, ibi-
dem, 107.

Census unus super pluribus constitui po-
test, 65. 109

Census totus soluendus à possessore par-
tis rei censuariae, ibid. et 66. 111

Census ante hanc extravagantem crea-
tus an pereat parte rei perempta,
66. 111.

Census an perit refacta sterili, 67. 113

Census in re aliena, vel non libera
creatus an deberi, et exigi possit,
fol. 68. 115.

Census positus in re aliena, quam pe-
cunia numerata, an ad eam reduci de-
beat, ibid. 115

Census creatus ab alio pretio, quam num-
mis, et lictus, 69. 116

Census cum quo pacto perimendi consti-
tutui possit, 68. 117

Census an valeat cum pacto repeten-
di pretium, recipiendo in partem sa-
lutionis eius census autea solutos,
69. 70. et 117.

Census

I N D E X.

- Census redimi potest etiam sine numerata pecunia, 70.118
 Census ut redimatur per compensationem, 71.110
 Census pretij solatio praesens ut frater datur, 47. & 48.85
 Census pretium nequit esse debitum, nec debendum, 50.90
 Census contractas, & emphyteuticas hoc different, 51.91
 Census constitutus forma Papae an ubique sic seruandus, 59. & 50.102
 Census debitor satisfacit credendo in dubio, quod debet illam ex contractu censitico, & non emphyteutico, 62. num.105.
 Census an totas soluendas cum redimuntur ante terminum, 71.122
 Census centum pro mille donatus ad vietam an valeat, ibidem, 124
 Census non potest ponni hodie simul super vita re designata, & generaliter super omnibus alijs bonis non designatis, 46.129
 Census non imponitur hodie super omnibus bonis etiam aliquo designato, 73.125.
 Census pro redemptione quale amplius liceat accipere, 63.119
 Census venditor regalia iara soluere debet, 74.127
 Census emptor vanefit procurator ad agendum, ibidem, 128
 Census venditor obligari potest pro evictione, ibidem, 75.130
 Census instrumento quale, &c. non inseritur, ibidem, 134
 Censi soluendo finis semestris potest statui, ibidem, 129
 Censi emendo an ullam pretium prifixum, ibidem, 135
 Censem super censi ponni posse, 47.84
 Censem redimenti facultatem nec immemorialis tollit, 51.92
 Censem ponens super re aliena ut tenetur, 67.114
 Censem soluere utilius interdum est, quam compensare, 71.121
 Censem ut imponitur quis in re aliena vel sit, &c. aliena, 75.126
 Censis in constituendo seruanda octo etiam olim seruata, 47.83
 Censis qui contra extravagantem constituti valent, 52.94
 Censis perpetuos quales non includit hec extravagans, ibid.94
 Compensatione cur non est hic locus, fol. 49.86.
 Constituta immemorialis habet vim constitutam, 16.32
 Contradiccio censitico ut differt ab emphyteutico, 63. & 64.106
 Creditor regulariter anteneatur accipere debiti partem, 55.97
 Creditam duplex, & virumque greditum, 43
 Custodia rei consenit ei, ad quem eius emolumendum principaliter pertinet, & cui pereat, 32.59

D

- Doctor Sotus laudatur, fol. 2.ii.2
 Doctor Montemior laudatus, 14.29
 Dominum rei non facit transire in aliam sola periculi receptione, 17.4
 Dominus non omnis de suo. ut libet, disponit, 18. & 19.35
 Dotem qui promittit, & non salvit, perdetur promittere emolumendum quod mediocriter ex illo queri potest, 35.iiii.64.

E

- Emptio cum pacto de retrouendendo, & in manu prezzo quando presumitur suraria, 41.76
 Emptio animalium que non sunt, ut suraria, 42.77
 Exhortatio ad personales census dispendendos, 45.82
 Extravagans Pij V. de modo constitueri census, ibid.82
 Extravagantem hanc qua parte consuetudo, aut non suras tollit, 51. & 62. num.104.

Finis

INDEX.

F

- in realient, vel
75. 126
vanda octo etiā
47. 83
insigantem con-
52. 94
es non includit
ibid. 94
est hic locus,
lis habet vim
16. 32
differt ab em-
53. & 64. 106
nentur accip-
53. 97
trumque ḡra-
43
, ad quem eius
aliter pertinet,
32. 59

fol. 2. n. 2
datus. 14. 29
transire in a.
110. 17. 4
io. ut libert. dis-
18. & 19. 35
non saluit, vi-
mentum quod
queri potest,

rouendendo, &
ndo prae-
41. 76
non sicut, ut v.
42. 77
es censu dis-
45. 82
modo consti-
ibid. 82
parte consue-
let, 61. & 62.

- Finis minus principalis esse potest id
quod nequit esse principalis, 8. 20
Formam contra, vel preter datam facta
non valent, 52. 94
Fortuiti casus renuntiatio in hoc casu
non valet, & optatur ut etiam in
alijs contra ius ordinarium renun-
tiaretur, 59. 87
Fortuitorum casum renuntiatio minue-
re deberet redditum pretium, quod
apud paucos facit, 14. 28
Frugifera est res apta fructum ferre,
licet non ferat, 65. 108

H

- Homo liber non datur in pignus, neque
in servitatem ob debitum ciuale, 43.
num. 79.

I

- Intellectus nonus capituli, per vestras,
de donationibus inter virum, & u-
torem, fol. 16. n. 31
Interest quid, & quatuorplex, 20. & 21.
num. 37.
Interest danni, & incipiendi, 21. 38
Interest secundum omnes, ibid. 39
Interest extra rem regulariter non de-
betar, 22. 40
Interest, & usura differt in iusta le-
ges Romanas, 23. 42
Interest danni, & lucri ut different,
fol. 25. n. 47.

- Interest capi non potest, secundum ali-
quos, nisi concurrant septem: que ia-
men omnia non sunt necessaria, fol.
28. num. 51.
Interest ante tempus, quo lucrifieret,
capi non potest, ibid. 52
Ius diuinum, an humanum contineat hac
extrauagans, 98. 101
Ius quod est naturale, vel diuinum, &
quod humanum, 59. 101
Ius contentum in hac extrauaganti esse
variae species, 61. 103

L

- Lauderium ab rem censuarium vendi-
tam ut debetur, fol. 50. 89
Lex de nouo ewendo redditus granorum
sacello ut fraudatur, 12. 31
Lex q̄a Papæ ligat Reges omnes, &
eis subditos, 59. & 60. 102

M

- Mons Pietatis, & alia similia qualia
sunt, fol. 31. n. 57
Mons Pietatis approbat per Conci-
lium, & Papam Leonem ex certa sci-
entia, & modo specialissimo, ibid. 58
Mons Pietatis non accipit a pauperi-
bus propter mutationem, sed propter
custodiam, 33. 60
Montes Pietatis communiter instituti
non desinunt esse liciti, es quod possent
maius institui, ibid. & 34. 61
Mutuans licite capi id quod soluitur,
quia non est ei solutum, 29. 53
Mutuanti ut licet capere interesse non
promissum, 30. 54
Mussum non facit sola securitas pecu-
niæ date, 19. 35

O

- Obligatio dandi natura, & effectus di-
vidua, 56. 98
Obligatio debitoris non tollitur securita-
te edita, 19. 36
Obligatio certifici mitior, quam emphy-
teutici, 63. 105

P

- Pope commentanti non creditur, ut le-
gem ferenti, 24. 46
Peccatum mentale usura ut differt ab
usura mentali, 7. 13
Peccatum usura quid, 5. 6
Pecunia plus valeat apud negotiatorum
quam apud alios, ut triticum semi-
nale apud volentem seminare, & non
habentem aliud simile, 23. 43
Pecunia duplex potentia ad lucrandum,

Patre

Finis

I N D E X.

- Pœna exacta ob non solutionem census
an restituenda, 38.106
Pretium rei iustum non consistit in indi-
uisibili, immo habet latitudinem summi,
infimi, & medij. 4.5
Pretium rei non augetur per furtum, aut
vrim, 24.44
Præscriptio immemorialis ut fortior cen-
tenaria, 51.93
Pretium census per quæ crescit, & de-
crescit, 63.107
Pretium non sit ex parte infrugiferum,
eo quod reddat minus, 67.113
Pretium reddens minus non sit ex par-
te infrugiferum, ibid.113

R

- Redituum venditores, & emptores in
auctiōnibus qui multum videntur pec-
care, 13. fol.nu.27

S

- Sanctus Thomas intellectu angelico do-
natus, 6. fol.n.9
Spes principalis non omnis illa sine qua
non mutaretur, 11.23
Simonia mentalis ad restitutionem non
obligat, fol.6.n.13
Solutio anticipata ut valet hic minus,
49.86.
Solutio partis debiti quæ incommoda,
34.99.57.

V

- Vendere quis suum potest pretio quo sibi
valeat, quamvis alijs non tantundem
valeat, fol.24.n.45
Vendere ut licet spe lucri, 15.48
Venditor nihil perdit re empta pereun-
te, 41.75
Venditor census non potest obligari ad
pœnam dupli, 48.136
Venditor census vane constituit se pos-
sessorum precario, 48.137
Venditor census non potest dare facultati-
rem capiendo possessionem, nec renun-
ciare foro, nec dare contractui paratam
executionem, 48.138

Virtuti magis, quam vicio faciendum,
24.45.

Vsurarius est, qui plus, quam dedit, ex
mutuo sperat, 3.1

Vsurarij sunt quidam creditores in aedes
debitorum diversantes, 3.1

Vsuræ verbum quid significet, ibid.2
Vsuræ quid, cum sua definitione exa-
cta, 4.6

Vsura aperta in cuiusmodi credito repe-
riatur, 3.3

Vsura palliata inueniri potest in omni
contractu, in quo solutio anticipatur,
vel differtur, cum exemplis, 4.4

Vsura non est lucrum spirituale, aut qua-
si spirituale amicitiae, &c. 5.6

Vsuram esse illicitam, & peccatum mor-
tale est de fide, 5.7

Vsura prohibita etiam in noua lege, etiam
in specie, etiam mentalis, 5.8

Vsura realis, & mentalis, & cur ita di-
cantur, 7.12

Vsura nunc magis, quam unquam an-
tea verbis execrata, ut vero magis
quam unquam opere exerceatur pal-
liata, 8.14

Vsura quæ definitio aptior, ibid.15

Vsura etiam mortifera, capere quidquam
pro bono opere mutuandi, licet non ca-
piatur pro vsurei mutuatæ, 7.6

Vsura simoniaca mutuare ob beneficium,
ibid.17

Vsura ut inuenitur sine pacto, & vo-
luntate pacificandi, ibid.18

Vsura non est mutuare cum intentione
minus principali lucri, contra quos-
dam: mutuare autem cum intentione
principali lucri sic, contra alios,
10.19.

Vsura mentalis ut definit esse vsura,
11.21.

Vsura non est lucrum ex amicitia princi-
paliter speratum, ibid. 22

Vsura est acceptum sine libera dantis
voluntate, 12.24

Vsura est quidquid amplius accipitur ob
solutionis dilationem, aut datur
minus

minis o-
tractu
exempli
Vsura no-
salua sc-
do id j-
Etus, &
Vsuarian
memori
centium
di vide
Vsura n-
sitam,
Vsura no-

Hoc E-
nit
D.
ab
typ
pro
telt
mi

INDEX.

<i>n virtio fassendum,</i>	
<i>, quam dedit, ex</i>	3.1
<i>crediteores in ades-</i>	
<i>tes,</i>	3.1
<i>gnificet, ibid. 2</i>	
<i>a definitione exa-</i>	
<i>modi credito repe-</i>	4.6
<i>3.3</i>	
<i>iri potest: in omni</i>	
<i>solutio anticipatur,</i>	
<i>emplis,</i>	4.4
<i>spirituale, aut qua-</i>	
<i>e, &c.</i>	5.6
<i>& peccatum mor-</i>	
<i>5.7</i>	
<i>in noua lege, etiam</i>	
<i>alis,</i>	5.8
<i>alis, & cur itadi-</i>	
<i>7.12</i>	
<i>am vngueam an-</i>	
<i>ut vero magis</i>	
<i>exerceatur pal-</i>	
<i>8.14</i>	
<i>tior, ibid. 15</i>	
<i>, capere quidquam</i>	
<i>indi, licet non ca-</i>	
<i>tuatae, 7.6</i>	
<i>tre ob beneficium,</i>	
<i>e pacto, & ro-</i>	
<i>ibid. 18</i>	
<i>e cum intentione</i>	
<i>ri, contra quos-</i>	
<i>e cum intentione</i>	
<i>, contra alios,</i>	
<i>esinit esse r̄sura,</i>	
<i>e amicitia princi-</i>	
<i>ibid. 22</i>	
<i>ine libera dantis</i>	
<i>12.24</i>	
<i>olius accipitur ob</i>	
<i>m, aut datur</i>	
<i>minus</i>	
<i>minis ob anticipationem in omni con-</i>	
<i>tractu etiam innominato, cum multis</i>	
<i>exemplis, 13.26</i>	
<i>Vsura non est semper lucrum societatis,</i>	
<i>salua sorte remanente: & quomo-</i>	
<i>do id fieri potest per tres contra-</i>	
<i>clus, &c.</i>	15.30
<i>Vsurariam non esse consuetudinem im-</i>	
<i>memorialem recipiendi quatuor pro</i>	
<i>centum, salua sorte, qua ratione defen-</i>	
<i>di videtur, 17.32</i>	
<i>Vsuram nec dispensatio, nec vis facit li-</i>	
<i>sitam, 22.41</i>	
<i>Vsura non est capere quantum reddi-</i>	
<i>disset praedium, quod ob mutuum non</i>	
<i>fuit emptum, quamvis non tantum</i>	
<i>fuisse datum, &c.</i>	30.55
<i>Vsura est lucrum quod capit mercator</i>	
<i>pro interesse pecuniae mutuatie, qua</i>	
<i>non erat negotiaturus, nec frugifera</i>	
<i>empturus,</i>	ibid. 56
<i>Vsura non est accipere fructus pignoris</i>	
<i>pro soluenda dote dati, noua ratio-</i>	
<i>ne sex alii reiectis, etiamsi maritus</i>	
<i>non sit gener,</i>	34.62
<i>Vsura non est accipere certum quid pro</i>	
<i>dote promissa singulis annis, 36.65</i>	

F I N I S.

Hoc Enchiridion, sive Manuale Confessorum, & Pa-
nitentium, Authore doctissimo, & vere absolutissimo
D. Martino ab Azpilcueta, Doctore Nauarro, quartò
ab ipso nonagenario reuisum, & auctum, nunc sapius
typis excusum, ac omnium pene manibus tritum, & ap-
probatum, & à compluribus adhuc desideratum, uti u-
tilissimum, ac pernecessarium, iterum, & saepius impri-
mi poterit. Datum Antuerpiæ Idib. Nouemb. An. M.
D. XCIX.

Silvester Pardo S. Theol. licentiatus,
Cathedralis Ecclesiae Ant. Cano-
nicus, librorumque Censor.